Rada
Európskej únie

V Bruseli 9. novembra 2026
(OR. en)

15545/26

COHAFA 92
ALIM 13
FIN 1586
COJUR 60
DEVGEN 183
GENDER 168
CONUN 215
SUSTDEV 94
RELEX 1483

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Predmet:	Závery Rady o spoločnom oznámení Európskemu parlamentu a Rade s názvom „Ochrana hodnôt, presadzovanie reforiem, dosahovanie výsledkov: humanitárna činnosť EÚ v meniacom sa svetovom poriadku“ – závery Rady (9. novembra 2026)

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o spoločnom oznámení Európskemu parlamentu a Rade s názvom „Ochrana hodnôt, presadzovanie reforiem, dosahovanie výsledkov: humanitárna činnosť EÚ v meniacom sa svetovom poriadku“, ktoré Rada schválila na svojom 4206. zasadnutí 9. novembra 2026.

PRÍLOHA

ZÁVERY RADY O SPOLOČNOM OZNÁMENÍ EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE S NÁZVOM „OCHRANA HODNÔT, PRESADZOVANIE REFORIEM, DOSAHOVANIE VÝSLEDKOV: HUMANITÁRNA ČINNOSŤ EÚ V MENIACOM SA SVETOVOM PORIADKU“

1. Rada víta nové spoločné oznámenie Európskej komisie a vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku o humanitárnej činnosti EÚ v meniacom sa svetovom poriadku[1], ktorého štruktúra pozostáva z troch pilierov: 1. Ochrana, 2. Vykonávanie a 3. Partnerstvo; a berie na vedomie sprievodné pracovné dokumenty útvarov Komisie[2]. Rada vyjadruje znepokojenie nad nárastom počtu, trvania a zložitosti humanitárnych kríz v posledných rokoch, v dôsledku čoho potrebujú humanitárnu pomoc stovky miliónov ľudí.

2. Rada zdôrazňuje význam Európskeho konsenzu o humanitárnej pomoci[3] a nariadenia Rady (ES) č. 1257/96 z 20. júna 1996 o humanitárnej pomoci[4]. Rada víta ambíciu Európskej únie zostať spoľahlivým a predvídateľným darcom v čase, keď je celosvetové financovanie humanitárnej pomoci naďalej pod veľkým tlakom a humanitárna pomoc je čoraz viac spolitizovaná. Ako najväčší humanitárny darca na svete sú EÚ a jej členské štáty naďalej pevne odhodlané brániť medzinárodné humanitárne právo (MHP) a poskytovať humanitárnu pomoc, ktorá je založená na potrebách a zameraná na ľudí a ktorá sa opiera o základné zásady ľudskosti, neutrality, nestrannosti a nezávislosti, a zachraňovať životy, chrániť osoby postihnuté krízou a zachovávať ľudskú dôstojnosť v najzávažnejších krízach.

---

1 9828/26.
2 9828/26 ADD1, 9828/26 ADD 2, 9828/26 ADD 3.
3 Ú. v. EÚ C 25, 30.1.2008, s. 1.
4 Ú. v. ES L 163, 2.7.1996, s. 1.

3. Rada zdôrazňuje kľúčovú úlohu, ktorú miestne a vnútroštátne orgány spolu s medzinárodnými a vnútroštátnymi mimovládnymi organizáciami a miestnymi humanitárnymi aktérmi zohrávajú pri koordinácii, poskytovaní a udržiavaní účinnej humanitárnej pomoci v ich vlastnom kontexte tým, že využívajú miestne poznatky, podporujú spoluprácu a zabezpečujú, aby sa pomoc dostala k postihnutým komunitám efektívne a spravodlivo.

4. Rada okrem toho zdôrazňuje zásadnú koordinačnú a vykonávaciu úlohu Organizácie Spojených národov pri reakcii na humanitárne krízy[5] a zdôrazňuje globálny humanitárny prehľad ako spoločnú referenciu pre rozhodovanie EÚ a jej členských štátov o humanitárnych otázkach na základe potrieb. Rada podčiarkuje, že je potrebné, aby sa včasne a inkluzívne vykonávali a realizovali humanitárny reset a reformné procesy OSN80 a tzv. veľkej dohody ako základ účinnejšieho, odolnejšieho a zodpovednejšieho humanitárneho systému.

5. Pokiaľ ide o pilier Ochrana, Rada víta zámer plne využívať humanitárne, politické, hospodárske, bezpečnostné a diplomatické nástroje EÚ s cieľom pomôcť predchádzať humanitárnym krízam, zmierňovať ich a reagovať na ne a zároveň zachovať zásadový prístup. Rada podporuje silný dôraz, ktorý sa kladie na prístup „Tím Európa“ s cieľom posilniť koordinovanú humanitárnu diplomaciu pod vedením EÚ na podporu multilaterálneho humanitárneho úsilia. Prístup „Tím Európa“ by mal vychádzať z príslušných silných stránok EÚ a jej členských štátov a mal by sa vykonávať prostredníctvom zvýšenej koordinácie s osobitnými zástupcami EÚ, osobitnými vyslancami EÚ a vedúcimi misií a vo vhodných prípadoch prostredníctvom určenia kontaktných miest humanitárnej diplomacie.

[5] 8966/21.

6. Rada pripomína povinnosť rešpektovať MHP a zabezpečiť jeho dodržiavanie za každých okolností[6]. Rada zdôrazňuje, že je dôležité, aby sa presadzovanie dodržiavania MHP stalo ústredným prvkom vonkajšej činnosti EÚ[7]. Rada v tejto súvislosti opätovne potvrdzuje, že humanitárna diplomacia EÚ zohráva kľúčovú úlohu pri ochrane humanitárneho priestoru, a to aj podporou úplného, bezpečného, rýchleho a neobmedzeného prístupu humanitárnej pomoci a zasadzovaním sa o ochranu všetkých civilistov vrátane humanitárneho a zdravotníckeho personálu. Rada okrem toho víta prácu Globálnej iniciatívy na mobilizáciu politického záväzku voči MHP[8].

7. Rada vyjadruje vážne obavy nad alarmujúcim a systematickým nárastom porušovania MHP a rastúcou normalizáciou jeho porušovania a pripomína, že je potrebné, aby sa ochrana kládla do centra humanitárnej činnosti v súlade so závermi Rady z roku 2024 o ochrane v humanitárnom kontexte[9]. EÚ je znepokojená nerozlišujúcim používaním výbušných zbraní vrátane dronov a autonómnych zbraňových systémov v husto osídlených oblastiach a následkami takéhoto používania na civilné obyvateľstvo a civilné objekty. Rada opätovne zdôrazňuje, že všetky strany ozbrojených konfliktov musia prijať všetky potrebné preventívne opatrenia na zabezpečenie ochrany civilného obyvateľstva a civilných objektov počas konfliktu; že majú primárnu povinnosť uspokojovať potreby obyvateľstva, ktoré je pod ich kontrolou, a že štáty a strany ozbrojených konfliktov musia dodržiavať svoju povinnosť umožniť a uľahčiť rýchly, bezpečný a nerušený prechod humanitárnej pomoci. Rada tiež uznáva výzvy, ktoré predstavujú dezinformácie a manipulácia s informáciami, pokiaľ ide o oslabovanie dodržiavania MHP a zvyšovanie rizík pre humanitárny a zdravotnícky personál.

---

6 14487/19, ako sa stanovuje v spoločnom článku 1 štyroch Ženevských dohovorov.

7 Ako sa uvádza v usmerneniach EÚ o podpore dodržiavania MHP 04_hr_guidelines_humanitarian_en_0.pdf.

8 https://www.icrc.org/en/global-initiative-international-humanitarian-law

9 9736/24.

8. EÚ je i naďalej pevne odhodlaná bojovať proti beztrestnosti v prípade najzávažnejších medzinárodných trestných činov a pripomína, že v súlade so Ženevskými dohovormi sú všetky štáty povinné vyšetrovať a vo vhodných prípadoch stíhať alebo vydať osoby podozrivé zo závažného porušovania MHP. Rada opätovne zdôrazňuje, že neochvejne podporuje Medzinárodný trestný súd (MTS), pokiaľ ide o jeho kľúčovú úlohu v boji proti beztrestnosti v prípade najzávažnejších trestných činov týkajúcich sa medzinárodného spoločenstva ako celku. Rada nabáda na medzinárodnú spoluprácu pri vyšetrovaní a stíhaní medzinárodných trestných činov a zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť spravodlivosť pre všetky obete.

9. Rada je naďalej odhodlaná zlepšovať bezpečnosť a bezpečnostnú ochranu humanitárneho personálu a víta zvýšené úsilie uvedené v oznámení vrátane trvalého zriadenia mechanizmu Protect Aid Workers. Rada pripomína, že EÚ a jej členské štáty podporili vyhlásenie o ochrane humanitárneho personálu[7].

10. Rada zdôrazňuje svoj záväzok využívať humanitárnu pomoc EÚ na lepšie riešenie potrieb osôb v najzraniteľnejších situáciách a osôb, ktoré sú najviac ohrozené diskrimináciou vrátane jej viacnásobných a prelínajúcich sa foriem. Rada uznáva, že deti vrátane detí so zvýšenou zraniteľnosťou sú počas kríz neúmerne zasiahnuté a čelia obzvlášť závažným rizikám v oblasti ochrany. Rada pripomína usmernenia EÚ o deťoch v ozbrojených konfliktoch[10] ako politický rámec EÚ na ochranu detí postihnutých konfliktom. Rada tiež berie na vedomie osobitnú zraniteľnosť, ktorou sa vyznačujú osoby so zdravotným postihnutím, a prekážky, ktorým tieto osoby čelia pri prístupe k humanitárnej pomoci, a zdôrazňuje ich zmysluplnú účasť na celom cykle humanitárneho programu. Rada opätovne potvrdzuje, že podpora duševného zdravia a psychosociálna podpora (MHPSS) musia byť neoddeliteľnou súčasťou činností v oblasti pripravenosti, reakcie a obnovy vo všetkých sektoroch.

[10] EEAS-EU-Guidelines-CAAC.pdf

11. Rada vyjadruje znepokojenie nad nárastom overených prípadov sexuálneho a rodovo motivovaného násilia vrátane sexuálneho násilia súvisiaceho s konfliktom, ktoré neúmerne postihuje ženy a dievčatá. Rada pripomína, že sexuálne a rodovo motivované násilie vrátane sexuálneho násilia súvisiaceho s konfliktom môže podľa medzinárodného práva predstavovať buď vojnové zločiny, alebo zločiny proti ľudskosti. Rada opätovne potvrdzuje svoj záväzok podporovať úsilie zamerané na predchádzanie sexuálnemu a rodovo motivovanému násiliu, jeho zmierňovanie a reakciu naň, a to aj prostredníctvom práce na Výzve k akcii na ochranu pred rodovo motivovaným násilím v núdzových situáciách[11]. Rada nabáda Komisiu a členské štáty EÚ, aby aktívne pracovali na presadzovaní rodovej rovnosti, čo zahŕňa aj podporu organizácií pre práva žien. Rada ďalej nabáda Komisiu a členské štáty, aby plnili potreby ochrany všetkých žien, mužov, dievčat a chlapcov tým, že budú uplatňovať prístupy, ktoré sú flexibilné, adaptívne, reagujúce na konflikty a rodovo responzívne, v súlade s akčným plánom EÚ pre ženy, mier a bezpečnosť[12] a závermi Rady o ženách, mieri a bezpečnosti[13], a berie na vedomie akčný plán Európskej komisie a vysokej predstaviteľky pre rodovú rovnosť III[14].

12. EÚ je naďalej odhodlaná presadzovať, chrániť a uplatňovať všetky ľudské práva, plne a účinne vykonávať Pekinskú akčnú platformu a akčný program Medzinárodnej konferencie o populácii a rozvoji (ICPD) a uplatňovať výsledky konferencií venovaných ich preskúmaniu a v tejto súvislosti sa mieni naďalej angažovať v otázke sexuálneho a reprodukčného zdravia a práv (SRZP). Vzhľadom na uvedené EÚ opätovne potvrdzuje svoje odhodlanie presadzovať, chrániť a napĺňať právo každého jednotlivca na úplnú kontrolu nad otázkami súvisiacimi s jeho sexualitou a sexuálnym a reprodukčným zdravím a na slobodné a zodpovedné rozhodovanie sa v týchto otázkach bez diskriminácie, nátlaku a násilia. EÚ ďalej zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť všeobecný prístup ku kvalitným a cenovo dostupným komplexným informáciám o sexuálnom a reprodukčnom zdraví a vzdelávaniu v tejto oblasti vrátane komplexnej sexuálnej výchovy a k zdravotnej starostlivosti.

---

11 *Call to Action - Protection from Gender-Based Violence in Emergencies | Join the Fight Against GBV in Crises* (Výzva k akcii – Ochrana pred rodovo motivovaným násilím v núdzových situáciách | Pripojte sa k boju proti rodovo motivovanému násiliu v krízach).

12 11031/19.

13 14716/22 a 15086/18.

14 13343/20.

13. Rada dôrazne odsudzuje využívanie vyhladovania ako spôsobu vedenia boja a opätovne potvrdzuje svoj záväzok riešiť potravinovú neistotu a podvýživu. Rada zdôrazňuje, že je potrebné poskytovať život zachraňujúcu potravinovú pomoc spolu s prístupom k čistej pitnej vode, podporovať fungovanie miestnych potravinových systémov a trhov tam, kde je to možné, a prispievať tým k tomu, aby sa komunitám pomohlo budovať odolnosť a schopnosť lepšie odolávať budúcim otrasom.

14. Rada opätovne potvrdzuje svoj záväzok v maximálnej miere zmierňovať akékoľvek potenciálne neúmyselné negatívne vplyvy reštriktívnych opatrení EÚ na zásadovú humanitárnu činnosť. Zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť konzistentné začleňovanie humanitárnych oslobodení do režimov reštriktívnych opatrení EÚ a zaistiť, aby sa zaviedol účinný rámec na využívanie takýchto oslobodení humanitárnymi organizáciami. Rada bude naďalej zvažovať začlenenie závažných porušení MHP ako dôvodov zaradenia na zoznam v autonómnych sankčných režimoch EÚ.

15. Rada uznáva význam komplementárnosti humanitárnych aktérov s cieľom zlepšiť účinnosť humanitárnych reakcií. Rada zdôrazňuje kľúčovú úlohu, ktorú zohrávajú medzinárodné a vnútroštátne mimovládne organizácie a miestni humanitárni aktéri ako subjekty v prvej línii a humanitárni partneri, a to najmä v ťažko dostupných oblastiach. Rada v tejto súvislosti pripomína záväzky vyplývajúce z tzv. veľkej dohody, najmä tie, ktoré sa týkajú lokalizácie a flexibilného financovania. Rada zdôrazňuje, že miestne komunity a vnútroštátne mimovládne organizácie predstavujú jedny z najefektívnejších aktérov pri presadzovaní úsilia v oblasti reakcie a obnovy a mali by prevziať vedúcu úlohu v rozhodnutiach a procesoch, ktoré sa ich týkajú. Rada podporuje záväzok posilniť postavenie miestnych komunít a miestnych aktérov a zdôrazňuje, že sa to musí premietnuť do rámcov zodpovednosti voči postihnutému obyvateľstvu. Rada podporuje nový plán lokalizácie, ktorý predstavila Komisia a v ktorom sa okrem iného uvádza, že do roku 2027 sa poskytne 25 % humanitárneho financovania EÚ čo najpriamejšie miestnym a vnútroštátnym aktérom, a to i organizáciám vedeným ženami a utečencami a organizáciám osôb so zdravotným postihnutím, a že sa podporí úsilie o koordinačné štruktúry, ktoré sú viac lokalizované a založené na jednotlivých oblastiach, čo zahŕňa aj organizácie občianskej spoločnosti a miestnu samosprávu.

16. Rada uznáva jedinečnú úlohu Medzinárodného hnutia Červeného kríža a Červeného polmesiaca ako kľúčového piliera globálneho humanitárneho systému a nabáda na pokračovanie spolupráce medzi EÚ, uvedeným hnutím a ďalšími humanitárnymi partnermi s cieľom posilniť koordinovanú, efektívnu a na miestnej úrovni riadenú humanitárnu reakciu.

17. Podobne Rada uznáva aj význam spolupráce s hostiteľskými vládami tam, kde je to možné, a s náležitým ohľadom na humanitárne zásady, a to aj v krajinách, ktoré čelia dlhotrvajúcemu vysídľovaniu. Rada zdôrazňuje, že rovnocenné partnerstvá s adekvátnou podporou sú základom prechodu od paralelných humanitárnych systémov k inkluzívnemu a udržateľnému prístupu k vnútroštátnym sociálnym službám a príležitostiam na dosiahnutie sebestačnosti a trvalých riešení. Sú to kľúčové prvky zlepšovania prístupu k základným sociálnym, hospodárskym a vymáhateľným právam a zabezpečovania účinnej pomoci.

18. Pokiaľ ide o pilier Vykonávanie, Rada považuje humanitárne dodávateľské reťazce za strategické faktory, ktoré umožňujú humanitárnu činnosť, najmä v prípadoch, keď prestali fungovať miestne trhy alebo dodávky hotovosti. Rada víta skupinu pre vedúce postavenie v humanitárnej oblasti zameranú na dodávateľský reťazec (HLGSC) a ďalšie súvisiace iniciatívy, ktoré podporujú model dodávateľského reťazca, ktorý je viac založený na spolupráci, vedený na miestnej úrovni, rodovo responzívny a environmentálne udržateľný[15]. Rada zdôrazňuje, že v prostredí obmedzeného financovania je potrebné znížiť duplicitu a maximalizovať nákladovú efektívnosť a spoluprácu, a to od verejného obstarávania až po dodávku na poslednom úseku. To si vyžaduje častejšie využívanie spoločného obstarávania, združených logistických zdrojov, zdieľania údajov a interoperabilných systémov a zároveň väčšie využívanie existujúcich humanitárnych centier a logistických kapacít.

---

[15] V súlade so zásadami vyhlásenia *Humanitarian aid donors' declaration on climate and environment - European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations* (Vyhlásenie darcov humanitárnej pomoci o klíme a životnom prostredí – Európska civilná ochrana a operácie humanitárnej pomoci).

19. Nový model by mal uprednostňovať miestne obstarávanie, pripravenosť a anticipačné opatrenia a zabezpečiť, aby aktéri mali už pred vypuknutím krízy k dispozícii vopred rozmiestnené zásoby, dlhodobé dohody o poskytovaní služieb a koordinačné protokoly. Rada vyzýva Komisiu a členské štáty EÚ, aby pokročili v harmonizácii medzi darcami, pokiaľ ide o požiadavky na dodržiavanie predpisov, ako aj vo financovaní osobitných iniciatív v oblasti reformy dodávateľského reťazca. Rada tiež nabáda EÚ a jej členské štáty, aby tam, kde je to možné, uskutočňovali spoločné operácie.

20. Rada ďalej uznáva, že na zvýšenie účinnosti a efektívnosti humanitárnej činnosti a na zvýšenie zodpovednosti pri jej vykonávaní je dôležitá digitalizácia, zber a zdieľanie spoľahlivých a rozčlenených údajov a interoperabilné systémy v rámci celého humanitárnom systému. Rada zdôrazňuje, že digitálne riešenia by sa mali vyvíjať a zavádzať zodpovedným a inkluzívnym spôsobom zameraným na človeka s náležitým ohľadom na ochranu údajov a zodpovednú správu údajov.

21. Rada víta návrh na rozšírenie využívania transformačných modalít, okrem iného zvýšením podielu viacročného, v menšej miere účelovo viazaného a neviazaného financovania a ďalším zjednodušením riadenia grantov, a vyzýva členské štáty EÚ, aby uprednostňovali kvalitné financovanie. Rada osobitne víta návrhy na zvýšenie humanitárneho financovania prostredníctvom celej škály združených finančných prostriedkov, pričom uznáva význam základného financovania, a podporuje presadzovanie prístupu „Tím Európa“. Rada zdôrazňuje, že rozšírenie využívania združených finančných prostriedkov by mali sprevádzať primerané mechanizmy správy, transparentnosti a zodpovednosti a zvýšené úsilie o spravodlivejšie rozdelenie rizík, čím sa zabezpečí, že sa financovanie účinne dostane k najvhodnejším aktérom vrátane tých, ktorí pôsobia v ťažko dostupných oblastiach. Rada opätovne potvrdzuje, že viacúčelová hotovostná pomoc môže zlepšiť celý rad humanitárnych výsledkov a zároveň podporiť miestne hospodárstva a posilniť odolnosť a môže prispieť k účinnejšej a nákladovo efektívnejšej humanitárnej reakcii zameranej na ľudí. Ak je to možné a relevantné, uprednostňovaným spôsobom reakcie by mala byť hotovostná pomoc. Rada nabáda Komisiu a členské štáty EÚ, aby harmonizovali požiadavky a postupy medzi darcami, najmä pokiaľ ide o náležitú starostlivosť, dodržiavanie predpisov, audit a podávanie správ, a aby posilnili zdieľanie informácií s cieľom znížiť duplicitu.

22. Pokiaľ ide o pilier Partnerstvo, Rada pripomína závery Rady o posilnení odolnosti v partnerských krajinách prostredníctvom vonkajšej činnosti EÚ[16] a v súlade so závermi Rady o koherentnom prístupe k nestabilite, nástrojom vonkajšej činnosti EÚ a výsledkom v oblasti udržateľného rozvoja[17] víta novovypracovanú víziu integrovaného prístupu EÚ k nestabilite. Rada zdôrazňuje význam integrovaných prístupov, ktoré sú špecifické pre daný kontext, založené na ľudských právach, vnímavé voči konfliktom a rodovo responzívne a ktoré riešia nestabilitu, posilňujú odolnosť a podporujú udržateľný mier a rozvoj. Integrovaný prístup k nestabilite musí zahŕňať posilnenú a systematickú spoluprácu s občianskou spoločnosťou vrátane organizácií vedených ženami a organizácií pre práva žien a tiež vrátane mládeže a organizácií osôb so zdravotným postihnutím a zároveň v čo najväčšej miere udržiavať dialóg s vnútroštátnymi, regionálnymi a miestnymi orgánmi. Rada ďalej opätovne zdôrazňuje, že je dôležité posilniť systémy sociálnej ochrany a zabezpečiť spravodlivý prístup k základným službám ako kľúčovým faktorom umožňujúcim odolnosť, sociálnu súdržnosť a dlhodobú stabilitu.

23. Rada zdôrazňuje, že je potrebné uprednostniť a posilniť koordináciu v rámci Komisie a vo vhodných prípadoch spolupracovať s príslušnými zainteresovanými stranami, ako sú Európska investičná banka, Svetová banka a ďalšie medzinárodné finančné inštitúcie. Rada vyzdvihuje Tím Európa ako cennú platformu pre politickú koordináciu, spoločnú analýzu, určovanie kolektívnych postojov a spoločné vykonávanie zo strany aktérov EÚ, najmä v nestabilných situáciách.

24. Rada konštatuje, že účinné vykonávanie prepojenia medzi humanitárnou oblasťou, rozvojom a mierom si vyžaduje mnohostrannú reformu a posilnený systém miestnych koordinátorov/humanitárnych koordinátorov OSN, a opätovne potvrdzuje, že EÚ je pripravená spolupracovať s partnermi na presadzovaní reformy OSN smerom k účinnejšiemu, nákladovo efektívnejšiemu a responzívnejšiemu systému OSN, ktorý bude schopný účinne plniť všetky tri piliere prepojenia medzi humanitárnou oblasťou, rozvojom a mierom prostredníctvom koherentných prístupov prispôsobených miestnym podmienkam.

---

16 11777/25.
17 9285/26.

25. Rada zdôrazňuje, že je dôležité naďalej sa angažovať vo veľmi nestabilných a mimoriadne nestabilných situáciách, najmä v situáciách zasiahnutých dlhotrvajúcimi alebo nedostatočne riešenými krízami a v politicky zložitom prostredí vrátane oblastí kontrolovaných neštátnymi ozbrojenými skupinami, a to prostredníctvom flexibilných a adaptívnych prístupov, ktoré sú vnímavé voči konfliktom a riadia sa zásadou „neškodiť“.

26. Rada pripomína závery Rady o koherentnom prístupe k nestabilite[18] a závery Rady o stratégii Global Gateway[19] a opätovne zdôrazňuje, že v nestabilnom prostredí má stratégia Global Gateway, celosvetová investičná stratégia EÚ, potenciál mobilizovať verejné a súkromné zdroje s cieľom preklenúť globálny nedostatok investícií v digitálnom sektore a v sektoroch klímy a energetiky, dopravy, zdravotníctva, vzdelávania a výskumu. Mala by primerane dopĺňať aj ďalšie špecializované prístupy a nástroje určené pre nestabilné prostredie, a to prostredníctvom komplexného 360-stupňového prístupu, v ktorom sa kombinuje transformačná infraštruktúra s reformami vytvárajúcimi priaznivé prostredie, čo odzrkadľuje význam podpory vzájomne prospešných partnerstiev, ktoré prispievajú tak k udržateľnému rozvoju a odolnosti partnerských krajín, a to aj v nestabilných situáciách a v najmenej rozvinutých krajinách, ako aj k strategickým záujmom Únie.

27. Rada opätovne zdôrazňuje, že zmena klímy a zhoršovanie životného prostredia sú čoraz väčšími príčinami humanitárnych potrieb, ktoré spôsobujú vysídľovanie, potravinovú neistotu, podvýživu, nedostatok vody, oslabenú infraštruktúru a odolnosť a kolaps zdrojov obživy. Rada opätovne potvrdzuje záväzok EÚ podporovať humanitárnu činnosť, ktorá je cielenejšia, zameraná na budúcnosť, zohľadňujúca riziká a klimaticky inteligentná, a vyzýva na vykonávanie vyhlásenia darcov humanitárnej pomoci o klíme a životnom prostredí. Zdôrazňuje význam prístupov, ktoré podporujú zraniteľné komunity pri prijímaní anticipačných opatrení s cieľom prispôsobiť sa klimatickým a environmentálnym otrasom v krátkodobom až strednodobom horizonte a cielených iniciatív, ktoré kladú základy pre dlhodobú odolnosť.

---

18 9285/26.
19 10349/26.

28. Rada pripomína závery Rady o znižovaní rizika katastrof v rámci vonkajšej činnosti EÚ[20] a výsledný dokument skupiny tzv. veľkej dohody, ktorý sa týka zintenzívnenia anticipačných opatrení, a víta prechod smerom od reaktívnej reakcie na krízu k proaktívnejším, včasným a anticipačným opatreniam založeným na informáciách o rizikách a vyzýva na pevný záväzok k zvýšenej, cielenej a udržateľnej podpore EÚ, a to aj pokiaľ ide o rámce pre anticipačné opatrenia. Rada uznáva potenciál inovatívneho financovania rizík ako jednej z takýchto metód a zdôrazňuje potrebu koordinovaných rámcov na riadenie rizika katastrof na miestnej a regionálnej úrovni a posilnenej zodpovednosti vlád prostredníctvom humanitárnej spolupráce a spolupráce v oblasti civilnej ochrany. Rada nabáda Komisiu a členské štáty EÚ, aby podporovali väčšiu harmonizáciu prístupov k financovaniu a rámcov pre anticipačné opatrenia, a to na základe existujúcich koordinačných mechanizmov.

29. Rada opätovne potvrdzuje, že je dôležité zabezpečiť, aby sa oficiálna rozvojová pomoc (ODA) EÚ primerane a transparentne zameriavala na nestabilné situácie a situácie zasiahnuté konfliktom, a dosiahnuť pokrok smerom ku kolektívnemu cieľu ODA EÚ pre najmenej rozvinuté krajiny. Rada tiež pripomína závery Rady o riešení medzery vo financovaní humanitárnej pomoci[21] a záväzok poskytnúť do roku 2030 aspoň 0,7 % spoločného HND ako ODA a zabezpečiť, aby sa na humanitárnu činnosť vyčlenil primeraný podiel, napríklad 10 % ODA, a to na základe existujúcich humanitárnych potrieb.

30. Rada uznáva význam spolupráce s celým radom aktérov v humanitárnom prostredí s cieľom komplexnejšie riešiť humanitárne potreby, využívať rôzne prístupy a preklenúť medzeru vo financovaní humanitárnej pomoci. Rada v tejto súvislosti veľmi víta ambíciu mobilizovať dodatočné zdroje na doplnenie ODA EÚ a jej členských štátov a užšie spolupracovať v partnerstve so súkromným sektorom, filantropickými organizáciami a finančnými inštitúciami, a to zodpovedným, svedomitým a transparentným spôsobom a v súlade s humanitárnymi zásadami.

---

20 14463/22.
21 9598/23.

31. Rada vyzýva Komisiu a vysokú predstaviteľku, aby:

– do novembra 2026 predložili Rade konkrétny plán vykonávania spoločného oznámenia, a to aj pokiaľ ide o kľúčové iniciatívy, záväzky a úsilie o podporu koordinácie Tímu Európa, a každoročne podávali správu o vykonávaní spoločného oznámenia; to by malo okrem iného zahŕňať zameranie sa na rozvoj strategického a koherentného prístupu k humanitárnej diplomacii, podávanie správ o pokroku pri plnení cieľa smerovať aspoň dve tretiny humanitárneho financovania prostredníctvom transformačných modalít a na presadzovanie odporúčaní skupiny pre vedúce postavenie v humanitárnej oblasti zameranej na dodávateľský reťazec a podporu prebiehajúcich reforiem tak, aby humanitárny dodávateľský reťazec účinne spĺňal humanitárne potreby;

– pravidelne podávali Rade správy o komunikácii s cieľom systematicky začleňovať do dvojstranného, politického, bezpečnostného a hospodárskeho dialógu EÚ s tretími krajinami priority humanitárnej diplomacie vrátane dodržiavania MHP a príslušnej zodpovednosti, ochrany všetkých civilistov, a to aj humanitárneho a zdravotníckeho personálu, a prístupu humanitárnej pomoci;

– posilnili koordináciu medzi inštitúciami EÚ a inštitucionálnymi aktérmi, členskými štátmi EÚ a inými relevantnými humanitárnymi partnermi v rámci všetkých oblastí spoločného oznámenia, a to aj prostredníctvom rámcov nestability v mimoriadne nestabilných situáciách; podporovali úsilie Tímu Európa vo všetkých rozmeroch vrátane koordinácie politík, spoločnej komunikácie a účinného plánovania a operačného zosúladenia;

– uviedli do praxe integrovaný prístup EÚ k nestabilite, a to aj prostredníctvom posilnených prístupov k prepojeniu medzi humanitárnou oblasťou, rozvojom a mierom, a v relevantných prípadoch podávali Rade správy o dosiahnutom pokroku;

– plne využívali prepojenie medzi humanitárnou oblasťou, rozvojom a mierom s cieľom riešiť základné príčiny nestability a dlhotrvajúcich a viacrozmerných kríz a podporovať procesy budovania mieru a mediácie mieru, a to aj v kontexte transformácie a v situáciách, na ktoré sa nevzťahujú veľmi vysoko prioritné plány humanitárnej reakcie, a pri súčasnom zabezpečení zásadovej humanitárnej reakcie;

– v úzkej koordinácii s členskými štátmi EÚ využívali všetky nástroje, ktoré majú k dispozícii, vrátane rozvojovej spolupráce, diplomatickej angažovanosti, budovania mieru, mediácie, zapojenia bezpečnostného sektora a misií a operácií SBOP s cieľom riešiť hlavné príčiny nestability a posilniť svoju podporu pri budovaní mieru, mediácii a predchádzaní konfliktom.

32. Rada vyzýva Komisiu, aby:

– pravidelne podávala Rade správy o medzerách vo financovaní humanitárnej pomoci, nedostatkoch vo financovaní v prípade najviac podfinancovaných alebo závažných kríz a obmedzeniach prístupu;

– v spolupráci s príslušnými agentúrami OSN a partnermi z mimovládnych organizácií ďalej posilňovala postavenie Tímu Európa ako silnejšieho podporovateľa humanitárneho systému, a to prostredníctvom humanitárneho resetu ako súčasti širšej iniciatívy OSN80 a programu reforiem a aby sa zamerala na zvýšenú účinnosť, lokalizáciu, spoločné riešenia, predvídateľné a flexibilné financovanie, jednoduchšie koordinačné dojednania a väčšiu zodpovednosť voči postihnutému obyvateľstvu;

– obmedzila štrukturálne prekážky priameho financovania EÚ pre miestnych aktérov, čo zahŕňa náležitú starostlivosť, oprávnenosť, náklady na dodržiavanie predpisov, kvalitu partnerstva pre rozdelenie rizika a účasť na politickom dialógu, a začlenila do budúcich hodnotení ambicióznejšie ciele a širšie úsilie o lokalizáciu; zvážila ďalšie rozšírenie financovania poskytovaného čo najpriamejšie miestnym a vnútroštátnym aktérom, a to nad rámec referenčnej hodnoty na rok 2027, a poskytla podklady na účely opatrení po tomto dátume;

– určila možnosti zvýšenia flexibilnejšieho a predvídateľnejšieho financovania humanitárnej pomoci, a to aj prostredníctvom združených finančných prostriedkov, a nadviazala nové partnerstvá so súkromným sektorom, filantropickými nadáciami a finančnými inštitúciami s cieľom lepšie využiť činnosti týchto partnerov v humanitárnom prostredí;

– vypracovala návrhy konkrétnych iniciatív Tímu Európa s cieľom posilniť kolektívnu humanitárnu činnosť EÚ a jej členských štátov.